

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.-; izven Avst. 9.- gl.
za polu leta " 3.-; " 4.50
za četrt leta " 1.50; " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je moč.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Mir in sprava.

Da se v kakej deželi doseže gmotno blagostanje in mogoč procvit javnega dobra, treba je miru in sprave. V državi, kjer divjajo burni boji za to ali ono stvar, gotovo se zanemarljivo javno dobro in gmotno blagostanje. Tudi mi živimo v državi, kjer se še vedno in čim hujše bijejo nekrvavi boji, boji za pravice, za ravnopravnost in sploh za — narodnost. Zadnja ideja, ki je v novjšem času priplavala kot zvezda voditeljica na politično polje, ne bi imela s zadnjim tako rekoč nič opraviti; narodnost, ki je postala nekako pogoj obstoja držav, postala je tudi činitelj politike in predmet njenih razprav, vgnjetila se je povsod, osobito pa v zbornici, kjer bi jej sicer ne smelo biti prostora.

Na narodnost računa dandanes vsakdo; kandidat za eno ali drugo službo ponaša se pred vsem z svojo narodnostjo; kandidat v deželni ali državni zbor stavlja pred oči svojih volilcev pred vsem — lastno pokolenje; statistik natančno računa, koliko državljanov spada k temu in koliko k onemu narodu; politik, v časniku naslanjajoč se na podatke zadnjega, javlja v svojih spisih čitateljem svojim, da ta ali ona stvar pripada temu in ne onemu narodu; zgodovinar sam povdarja narodnost tega ali onega prebivalstva ali dežele ter pripisuje temu ali onemu narodu slavne ali neslavne nekdane dogodke; filolog skrbno cepi posamezne besede, iskajoč izvora v tem ali onem nekdane jeziku in skušajoč iz teh besed dokazati pravo sorodnost posameznih narodov z drugimi.

In kaj bi ne! Narodna ideja postala je v zadnjem času posebne važnosti; ni vse jedno, ako se pripisujemo k temu ali onemu narodu, kajti narodnost je moralno načelo, na katero moramo s ponosom kazati; od narodnosti naše odvisi naš sijajen obstoj, naša lepa prihodnost ali občna pozabljenost. Ako same sebe pozabimo, ako zanemarjamo to, kar je naše, pozabimo nas i drugi. Kdor zanemarljivo to, kar mu je Bog sam vsejal v srce — oni ni tega stvarnikovega daru vreden in sam dirja v svoj propad.

Tudi narodnost je enak dar, ki ga je stvarnik sam podelil ljudem, da ga

obrnejo v njegovo slavo in čast, sebi pa v korist.

Ni vse eno, ali se pripisujemo Slovcnom ali Italijanom; je-li smo danes Slovenci, jutri pa Nemci ali Lahi. Jedna nam je majka in te ne smemo tajiti.

Narodnost donaša nam lahko mnogo koristi a vse te koristi preziramo, ako zatajimo svoj rod, ako se mu napovedamo sovražni, ako jamemo delovati v njegovo škodo. Ne samo oni, ki javno zataji svojo narodnost, je naroden odpadnik in izdajalec, temuč vsakdo, ki liki kukavica danes tiči v svojem, jutri pa v tujem gnezdu, ter stavlja lasten trebuh in zlato tele pred vzvišenejšo, milejšo idejo narodnosti. Narodnost ni samo ideja, ona je čut, ki nas lahko vodi do dobrih in slabih dejanj, čut našega srca do mile domovine, do sorodnikov, roditeljev, bratov, prijateljev, domače koče, domačih šum, logov in gozdov, potokov in rek, holmov in hribov, ravnin in travnikov; čut in ljubezen do vraga, kar je domače, osobito pa do domačih običajev, šeg in navad in pred vsem ljubezen do lastnega — jezika.

Katera govorica je pač slajša, milejša, prijaznejša od domačega jezika? Saj edino v tem jeziku moremo natančno izraziti svoja srčna čutila, saj je ta govorica edina, v kateri najlažje mej seboj občujemo!

Narodnosti in domoljubju glavni predmet je narodni jezik in njegovo proslavljenje.

Narodnost je tedaj moralna čut človeka, ki se pa lahko pretvori v dobro ali slabo. Lahko ga pripelje do najplemenitejših činov, a od druge strani povod je tudi lahko činom, ki delajo sramoto vsemu narodu.

Po navodilu narodnih načel lahko človek zagazi na krivo pot in spoznavši se, poprime se dejanj, ki so njemu v največjo nečast, a narodno vodilo ga lahko tudi privede iz krive poti na pravo in celo do najplemenitejših činov. Narodno načelo človeka hrabri ter mu daje jakosti in srčnosti — a gorjé, ako je to načelo krivo, ako so narodni kolovodje zašli na krivo cesto ter napisali napčen naroden program! —

Tudi mi Slovenci smo jeden narod, ali prav za prav oddelek velikanskega

slovenskega debla; tudi mi se poganjamo za to, kar je narodnjaku in domoljubu najmilejše, — za narodne pravice in pred vsem za čast in spoštovanje pred okolujočimi nas neštevilnimi sovražniki.

Rekli smo sovražniki, kajti žalibog v Avstriji vera in narodnost sta še vedno uzrok trpljenja in tožeb.

Kaj je temu uzrok? Morda državna ustava sama? Tudi predno se je razglasila državna avstrijska ustava, predno se je narodom razglasil tolikokrat imenovani 19. ustavni člen, bili so se v naši državi jezikovni boji, kateri pa niso bili tako burni in intenzivni, kakor v sedanjem času. Izvršitev omenjenega paragrafa državnega zakonika dala je povod omikanejšim narodom, razkoračiti se nad nežnejše in bolj v pozabljivosti živeče ter jim vsiljevati svojo omiko in navado.

(Dalje prih.)

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(XI. seja dne 11. oktobra 1888.)

(Konec.)

Poslanec Detela poroča v imenu finančnega odseka o prošnjah županstev v Gorjah in na Breznici za podporo za uravnovo Savskih bregov mej Bregom in Zaspim in nasvetuje, da se izroči deželnemu odboru za natančneje izpovedbe. Dalje poroča o prošnji občine Velike Poljane za podporo za napravo vodnjakov in nasvetuje, naj se da deželnemu odboru z nalogom, da dovoli tej občini primerno podporo iz zavarovalnega zaklada.

Poslanec Pakiž podpira prošnjo ker se je občina že izjavila, da vse zemljišče, kolikor ga je v občini, da brezplačno za dolensko železnico in nasvetuje, naj se deželnemu odboru naroči, da da občini Velike Poljane iz zavarovalnega zaklada 200 gl. podpore, ali pa iz deželnega zaklada, vlada pa naprosi naj bi dala podporo. —

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da je vladna podpora za take na-

mene zavisna od tega, da so načrti predloženi.

Predlog posl. Pakiža se ne vsprejme, odobri se pa nasvet finančnega odseka; drugi del predloga poslanca Pakiža se vsprejme.

Poslanec Detela poroča v imenu finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Novomeškega zavoljo podpore za cestne potrebščine. Prošnja se izroči dež. odboru, da mu, ako bode cestni odbor Novomeški storil drugo leto svojo dolžnost, dovoli primerno podporo.

Poslanec Pfeifer prav toplo priporoča Novomeški cestni okraj za izdatno podporo.

Poslanec dr. Samec poroča v imenu upravnega odseka glede dovoljenja doklad za okrajne ceste in nasvetuje, slavni dež. zbor naj sklene: 1. Okrajnemu cestnemu odboru Žažemperškemu se dovoli, da sme v pokritje za leto 1889. v proračunu izkazane potrebščine za cestne namene pobirati v tamošnjem cestnem okraju 1889. leta 12% priklado na vse neposredne davke z izredno doklado. 2. Okrajnemu cestnemu odboru Škofjeloškemu in Krškemu se dovoli, da smeta v pokritje za l. 1889 v proračunu izkazane potrebščine za cestne namene pobirati l. 1889. vsak v svojem cestnem okraju 15% priklado na vse neposredne davke z izredno doklado. 3. Okrajnemu cestnemu odboru Logaškemu in Radovljiaškemu se dovoli, da smeta v pokritje za leto 1889. v proračunu izkazane potrebščine za cestne namene pobirati leta 1889. vsak v svojem cestnem okraju 20% priklado na vse neposredne davke z izredno doklado. 4. Okr. cestnemu odboru Ložškemu se dovoli, da sme v pokritje za l. 1889. v proračunu izkazane potrebščine za cestne namene pobirati v tamošnjem cestnem okraju 1889. leta. 25% priklado na vse neposredne davke z izredno doklado. 5. Deželnemu odboru se naroča, da potrebne ukrene zaradi prepisa in pobiranja pod 1 do 4 dovoljenih priklad. 6. Deželni odbor se pooblašča, da okrajnemu cestnemu odboru Kočevskemu pobiranje od njega v pokritje v proračunu izkazane potrebščine sklenjene 20% priklade na vse neposredne davke z izredno doklado za leto 1889. dovoli in ukrene potem, ko bode načelnik tega cest-

PODLISTEK.

Iz Gaberja.

Črtice. Splisal Branimir.

Miha Pekjet.

(Dalje.)

Miha Pekjet bi bil moral pri svojej ženi biti ustvarjen kakor so kače, da bi se vsako leto prelevil, ali pa kakor tiči, da bi se oskubil in bi mu zrastle nova obleka, kajti žena je najraje pevala:

"Kikelec prodala bom,

Za vince sladko dala bom," itd.

Tudi Miha jej je pomagal, le da ni mogel prodati "kikelec" ne hlač, ker ni imel niti eno, ne drugo.

Miha Pekjet je bil milovanja vreden; še berači ga niso zavidali radi njegove obleke: bil je bolj beraču podoban, kakor kmetskemu gospodarju. Radi obleke uže zdavnej ni bil pri sv. maši in kadar so ljudje mimo njegove hiše jeli hoditi v cerkev, togotil se je nad ženo radi slabega gospodinjstva, a ona mu je očitala zapravljivost, pijančevanje in Bog ve kaj še. Da brez tepeža ni bilo, se uže lahko umé. In ko je moral Miha pred ženo bežati, šel je v boršt, je žalosten in pobit legel v senco pod hrast ter je tožno zrl gori v hrastove veje, zraven pa premišljeval svoj bridki stan. Na jezik mu je pa silila pesen, ki so jo na svatovanji peli:

"Sem se oženil, se kesam,

Za ta preljudi, "ledig" stan;

Sem se oženil, se kesam,

Se jokam noč in dan." itd.

Vseh teh spominov rešilo ga je vsakikrat spanje. Zbudil se je vselej potolažen in pokrepčan.

Žena se nikakor ni mogla sprijazniti z svojim Mihom in če je bil le blizu nje, jela se je prepirati z njim, na kar jej tudi Miha ni molčal. Tako je bil veden prepri in tepež.

Miha videvši, da nima nobene oblasti v hiši več, jel je pohajati z doma. Toda gozda se je kmalu naveličal, za krčmo pa ni imel denarja. Delal ni rad, najraje bi bil brez dela živel. Zato je hodil po sejmihi ter je skušal mešetariti, da je vjel kak krajcar, katerega je vselej hitro po grlu pogljal. Žena mu je bila radi pijače nevošljiva in ko je hotel iti zopet nekoč v semenj, vzela mu je še tisto strgano suknjo in jej je odsekala rokave, da bi mu zadržala iti. Miha je pa šel prosit na posodo suknjo in jo je tudi dobil, da je šel v semenj. Takrat je z istega semnja gnal nekemu bloškemu prekupcu prvič vole v Trst in potem je bil vsak teden dvakrat, jedenkrat pa gotovo v Trstu.

Od začetka so mu plačevali kupci pošteno obljubljeni plačili, ko so pa spoznali neumnega Miho, opeharili so ga o vsakej priliki. Če mu je kupec obljubil 6 gl., pomolil mu je le dva in Miha jih je vselej urno vzel ter jih nesel za žganje.

Miho Pekjeta so ljudje poznali uže od daleč po obleki: Na glavi je nosil klobuk, ki je bil uže prav star. Ni se poznalo kake barve je bil nov, ne kakšne oblike.

Imel je doli obrnjene kraje, ki so mu bili v dežju dežnik, a so ga tudi solnce branili. Stulo je imel prevrtljeno. Ljudje so govorili, da ga je Miha najbrž kakemu tatermanu raz glave snel. Suknji se je poznalo, da ni bila njetnu umerjena; pretesna in prekratka mu je bila. Na komolecu je imel predrgjeno, da mu je gledala srjaca ven, ali je pa gol komolec kazal. Prednji deli so se mu svetili kakor oljarju. Iz črevljev, ki so bili brez petá, pa so gledali palci po svetu. V roki je imel zakrivljeno, v dimu zakajeno, dretnovo palico. Tak je bil Miha Pekjet kot poganjač od Gaberja do Trsta. Da je kot poganjač tudi tihotapil, se lahko ume. Mnogo je pa učinil, kar se še povedati ne sme.

Žena, zaradi katere je Miha Pekjet po svetu kolovratil, mu umrje. Umrja je, pa tudi pokopali so jo v njegovej nenavzočnosti.

Domu prišedši, se je Miha jako zavzel, ko najde hišo tako mirno. Otroci so mu takoj povedali, kaj se je zgodilo; a Miha, ne da bi plakal in tugoval, vzklikne prav vesel: "O, hvala Bogu, šel je hudič!" In da bi ga bil videl ti: ves preroben je bil; težko bi bil spoznal v njem nekdanjega Miho. Še jedenkrat je gnal vole v Trst, da razglasi po vseh gostilnah ob velikej cesti od Gaberja do Trsta, da ga je rešil Bog hudiča (kakor je svojo ženo imenoval).

Zdaj je bil Miha sam svoj gospodar. Otroci, ki ga pa niso prav nič spoštovali in ljubili, obdelovali so mu zemljo, sam je

pa stražil dom in vrt. Podil je dečke in mladeniče, ki so hodili "robotat" sadje. A dveh najdrznejših se je Miha Pekjet vendar bal, namreč Starinčevega Jožeta in Jazbarjevega Anžeta; če je dobil Starinčevega Jožeta na vrtu je vselej rekel: "Sem mislil, da je Jazbarjev; ti le tresi, ali oni se mi naj ne prikaže; in če je dobil Jazbarjevega, zažugal je Starinčevemu.

Miha kot vdovec, srečal je večkrat spomin nekdanjih mladeniških let. Domislil se je neke Lenke, s katero je uže nekdanj "šmiral", katera je sedaj osebenkovala kot "zarjavela devica" na Griču. Jel je zahajati tja, a to ni moglo ostati prikrito ljudem.

Govorilo se je po vsej župniji, da Miha Pekjet hodi k Mežnarjevej Lenki na Grič, da se imata rada, da se vzameta in Bog vé kaj še. Nagaljši mladeniči so pa Miho nagajali, kjer so ga srečali. "Stric, kam pa greste? ga je uprašal Jazbarjev Anže. "Po njivah malo pogledat," mu brž odgovoril Miha. "E, stric, kaj se lažete, k Mežnarjevej Lenki greste na Grič, ker jo imate radi." Miha Pekjet se je obrnil za njim, ga zapodil, zraven pa se je hudoval: "Kaj boš ti vedel! ti "žverca" ti, ti "griza" ti, ki si tak, kakor da bi bil zelenca požrl! Ti lakotnik, ti boš meni pravil, ki sem bil večkrat v Trstu kakor ti na peči, meni, ki sem bil mešetar, "trajbar" in dober kmet; glej, da se mi hitro ispod nog spraviš ter tečeš k materi, da ti da mleka, ti mlečnik ti!"

(Dalje prih.)

negi odbora predložil zaostala potrjila o razglasu dotičnega sklepa. 7. Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnim cestnim odborom, kateri potrebujejo svojih cest l. 1889. ne bi mogli pokriti z 10% priklado na vse neposredne davke z izredno doklado, pri dokazani potrebi in na podlagi pravilno sestavljenega proračuna dovoli za leto 1889. znotraj postavnih mej 10% presegajoče priklade ter ukrene potrebno zaradi pobiranja teh priklad. 8. Deželni odbor se pooblašča, okrajnemu cestnemu odboru Logaškemu obrok za poplačanje od l. 1886. dež. zakladu dolžnih 2000 gl. podaljšati do tja, da bode zgradba ceste iz Dolenjega Logatca na Rovte izgotovljena. 9. Deželni odbor se pooblašča, da sme l. 1889. v mejah za cestne namene pri deželnem zakladu na razpolaganje stoječega kredita, za take cestne zgradbe, katere je treba hitro zagotoviti, proti poslednemu poročanju in opravičenju slavnemu deželnemu zboru in s primernim oziranjem na razmere prometa v deželi, dovoljevati podpore, eventualno predplačila ali neobrestna posojila v zneskih nad 1000 gl. Vsi predlogi vsprejmo se brez razgovora. Seja se s tem sklene.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V soboto bile so v obeh zbornicah avstrijskih slavnostne izjave povodom štiridesetletnice vladanja našega presvitlega cesarja. V državnem zboru je izustil predsednik Smolka navdušen govor, v katerem je naglašal vse, kar je bilo dobrega za narode pridobljeno pod slavno vladavo našega cesarja. V štiridesetih letih vladave cesarja Frana Josipa I. bila je odpravljena robota ter pridobljena kmetom osebna in gospodarska svoboda. Osvobodili so se graščakov ter pridobili si zemljišča v svojo last, s katero sedaj po svoji pameti razpolagajo in upravljajo. Narodi so si pridobili pravo udeleževati se zakonodajstva po svojih zastopnikih v državnem zboru. Predsednik je o tej priliki še dodal, da je bila haš njemu pred štiridesetimi leti izredna čast, kot članu deputacije prvega avstrijskega državnega zbora čestitati našemu vladarju o njega nastopu vladave. Svoj govor je zvršil s trikratnim živio cesarju, kateremu vskliku se je vsa zbornica navdušeno pridružila. Na to je v smislu cesarjeve želje in naredbe prešla zbornica na dnevni red ter je zvršila podrobno debato o § 17. dednega in naslednega prava na srednjih kmetijah. Debata je bila jako živa in zanimiva. Desnica je poslala svojega pravnikarja dr. Madejskega v boj. Dr. Madejski je imel nalogo dokazati, da s § 17. ni zedinjena premena ustave in da je zato dovolj, da je vsprejet po večini, ne pa kakor levica trdi, da treba dve tretjini večine, da je pravno vsprejet. — Govor je bil z odobravanjem vsprejet in levičar Chlumecki ni z svojim govorom mogel omajati sklepa večine. Napeto so pričakovali vsi poslanci „velik“ govor kneza Liechtensteina. Ko ga je pa izustil, bili so vsi iznenadeni, kajti knez Liechtenstein si je samo prizadeval dokazati, da kmetu niso nevarni veleposestniki, kakor so knezi Schwarzenbergi in drugi, ki imajo neizmerna posestva v svoji nedotakljivi lasti, ampak, da treba te sovražnike iskati drugod. Res je, kmet ima tudi druge nevarne sovražnike v oderuhih, židih, ponarejevalcih vina in drugih naravnih pridelkov, ne da se pa tajiti, da se neizmerna in nerazdeljiva posestva nekaterih privilegiovanih plemenitšev napredku in zdravemu razvoju kmetijskega stanu tudi škodljiva, zato pa tudi kneza Liechtensteina govor ni napravil takega utisa na zbornico, kakor se je pričakovalo. Koncem debate je bil sprejet § 17. kakor ga je vladala predlagala, z navadno večino.

V hrvaškem saboru je bil sprejet proračunski zakon in vzet na znanje obračun z Ogersko za leto 1884. in 1885. Finančnemu crarju dovoli se prodati nekatera posestva. Finančni ugovor z Ogersko je podaljšal na eno leto brez občne in podrobne razprave. Tako je bil sprejet tudi proračun deželnih ustanov brez razprave.

Dr. Riegerju, vodji staročeske stranke, poklonijo njegovi pristaši o priliki njegove 70letnice 70. tisoč rojstov, da si za česki narod velezaslužni mož tudi materjalno malo opomore ter da mu pripravijo njegovej stopinji, katero zavzema v političnem življenju, vsaj malo primerno stališče. O tej priliki dohajajo sivemu

vodji staročeske stranke čestitke in častne diplome občin in društev iz vse Češke, Moravske in Šlezije. — V mestnem zboru pražkem sede sedaj sami Čehi. Pri ožjih volitvah so Nemci, ki so napeli svoje moči do skrajnosti, propali in sloga mej Staročehi in Mladočehi je sedaj jasno vsemu svetu dokazala, da je Praga čisto slovansko mesto in da tam nimajo Nemci več nikakega oblastva. Spet nov dokaz, koliko premore sloga. Pred tridesetimi leti so gospodovali v Pragi samo Nemci!

Vnanje dežele.

„Novoje Vremja“ prinesle so te dni jako znamenit dopis iz Dunaja, ki je v očitem nasprotstvu z napadi nemško-pruskih listov na avstrijsko vladavo. V tem članku pravi dunajski dopisnik imenovanega ruskega lista, da je na Dunaji napravilo rusko prizadevanje približati se papežu jako ugoden utis, kajti to je dobrih Avstrijcev najljubša ideja. Ako bi Rusija priznala prava papeževa, katera niso za njo niti škodljiva niti nevarna, bilo bi to Dunaju ljubše, nego Bog znaki odstopki ali koncesije katolištvu. Dunajski državniki, se ve da ne ti, ki sedé sedaj na ministerskih stolihi, mislijo, da bi z dosego dobrih razmer mej Rusijo in Vatikanom bil tudi konec rusko-poljskemu narodnemu sporu, kar bi bil začetek zblizanju Rusije in Avstrije. Obe državi bi se postavile o rimskem vprašanju na ono stališče, na katerem stoji sedaj Francija, koje voditeljem je katoliška vera sicer ravnodušna, ki pa glavarju katoliške cerkve priznavajo politično važnost. Koraki, katere je Prusko storila, da bi poljski narod na Poznanjskem poplunuza zatrla, so Poljakom odprli oči. — Te dni je izšla knjižica, v kateri se grof Mnišek ostro postavlja proti nemško-avstrijske zvezi ter zagovarja rusko-avstrijsko zvezo. Spis je napravil povsod velik utis.

Vsled znanega ukaza srbskega kralja, s katerim vničuje vse volitve v skupštine, so v mnogih okrajih navstali resni nemiri. Nemški listi so raznesli v svet, da so se naprednjaki in liberalci zvezali proti radikalcem. Neverjetno je, da bi Rističeva stranka bratila se z onimi, ki so Srbijo tako globoko pokopali v dolgove, ter jo tudi moralno razdejali.

V nemškem državnem zboru je bilo predčitano poročilo o učinkih zakona proti socializmu. To poročilo je sestavljeno tako, da bi dokazalo, da je neobhodno potrebno podaljšanje tega zakona. Nemški vlastodržci se boje za svojo moč in oblast, zato delajo na vse kriplje, da zatrejo vsako prosto gibanje. Socialisti to dobro vedo, zato so izdali uže sedaj razglas na narod, da naj njih pristaši uže sedaj nabirajo denar in zopet denar za prihodnje volitve, ker vse kaže, da bode državni zbor pred časom razpuščen in bodo razpisane nove volitve.

V Parizu je bila te dni velika demonstracija v spomin Baudina, ki se je boril za svobodo in republiko. Demonstracija je napravil magistrat parizki. Izpred mestne palače je šlo deset tisoč ljudi v vrstah na pokopališče. Na grobu Baudinovem je izustil predsednik občinskega sveta lep govor v spomin Baudinu. Povdarjal je republikanske ideje, za katere je Baudin padel na barikadah ter glase in odločno protestoval proti boulangizmu in cesarizmu, ali prizadevanji nekega generala, priboriti s pomočjo vojske gospodstvo v državi. V zbornici so bili določeni izredni troški za vojsko, ki bodo znašali na Francoskem 500 milijonov frankov, od katerih bode 400 milijonov precej zahteval vojni minister.

Papež je odposlal te dni vsem kabinetom okoliščino, v kateri vabi vse evropske vlade, naj se združijo v boj proti trgovcem z sužnji. Da to grdo in nečloveško trgovino uničijo, naj bi vse vlade sklicale kongres, na katerem bi se to vprašanje temeljito proučilo. Predsedništvo na tem zboru bi imel seveda papež. Bismark je izrazil svoje veselje, da je papež sprožil tako ljudomilo in krščansko vprašanje ter obljublja delati z vsemi močmi na to, da se ta blaga ideja vresniči in izvede.

DOPISI.

Barkovlje 3. decembra 1888. [Izv. dop.] V nedeljo 2. t. m. vršila se je v Barkovljah nenavadna slavnost, — slavnost v spomin štiridesetletnega vladanja Nj. Vel. cesarja. —

Znano je menda vsakemu čitatelju „Edinosti“, da se je ustanovil nedavno v

Barkovljah odbor, koji je nabiral dobrovoljne doneske, da se z dotičnim denarjem nakupi razne potrebne obleke ubožnejšim Barkovljanskim otrokom, kateri obiskujejo slovenske razrede Barkovljanske šole. Omenjeni odbor imel je plemenito svrhu: Nabiral je dobrovoljne doneske v rečni namen. In res! odborov poziv ni ostal „glas upijočega v puščavi“ — slavno občinstvo storilo je svojo dolžnost, — dolžnost pravih državljanov. Nj. Velič. ni hotelo, da bi se Njegova štiridesetletnica slovesno obhajala; izvrstnejše misli ne moral bi toraj imeti dotični odbor, nego da je priskrbel razne potrebne obleke ubogim otrokom v spomin štiridesetletnega vladanja Njegovega. —

V imenovanen namen nabral je odbor 324 gl. — pač lepa svota! Iz imenovane svote nakupil je odbor:

79 parov čevljev	gl. 173:80
30 kapi	gl. 13:50
60 parov nogov	gl. 10:50
30 zavratnih rut	gl. 18:—
110 molitiv. knjižic	gl. 34:50

Družbi sv. Cirila i Metoda se je odločilo gl. 10:—

Za Rojanske učence III. slov.

razreda gl. 30:—

Ubogim starim Barkovljanom gl. 27:50

Razni stroški gl. 6:20

Skupaj gl. 324,00

Imenovana slavnost vršila se je v starem šolskem poslopju. Dvorana bila je lepo okrašena. Na steni ste viseli podobi Nj. Velič. cesarja i cesarice, potem še prestolonaslednikov: Carjeviča Rudolfa i carjevine Štefanije.

Ob straneh imenovanih podob pokrivalo so stene štiri velike zastave: dve Avstrijski, ter dve narodni trobojnici. Tudi z zelenjem bila je dvorana lepo okrašena, tako da je napravila prav prijeten utis.

Ob 3¼ uri otvoril je slavnost g. A. Martelane, predsednik dotičnega odbora. V kratkih, a jedrnatih besedah naznanil je pomen slavnosti, ter povabil navzoče otročiče in drugo občinstvo, naj zakličejo trikratni „živio“ svetlemu vladarju našemu. Zadel je na to navdušeni „živio“, (dvorana je bila natlačeno polna) da se je kar šolsko poslopje streslo. Otroci, podpirani po domačih pevcih in drugim občinstvom zapeli so na to cesarsko pesen. Bil je to moment, kateri nam je natanjko slikal udanost naših okoličanov do presvitelne vladarske hiše. Domači pevski zbor zapel je na to „Bože živi“, potem pa je nastopil g. Škabar ter v svojem govoru slikal življenje cesarjevo od leta 1848, ko je Nj. Vel. vladno prevzel, in do današnjega dne. Omenil je razne bitke, katere so se pod Njega vladanjem vršile, posebno je govoril o slavnih pri Visu, Kustoci, itd. Govoril je nadalje o blagem srečanju vladarjevem in o raznih milodarjih, katere Nj. Vel. ob vsaki priliki deli.

Po končanem govoru pričelo se je deliti med navzočo deco dotične reči. Fantiči dobili so po jeden par čevljev, nogovice in kapice, dekleta pa po jeden par čevljev, nogovice, i po jedno zavratno ruto. Drugi, manj potrebni otroci, dobili so po jedno molitveno knjižico. Nastopila sta potem deček in deklica, ter se zahvalila v imenu svojih sošolcev; posebno deklica je izvrstno govorila.

Sedaj so nastopili zopet domači pevci, ter krepko zapeli „Hej Slovani“. Zaključila se je pa slavnost s cesarsko pesnijo, katero je vse občinstvo z šolskimi otroci in pevci odkrito, navdušeno pelo.

Bil je to za Barkovljane gotovo imeniten dan in akoprav hoče skoraj tuji upljiv v Barkovljah ukazovati, sodeč po omenjeni veselici, lahko vskliknejo Barkovljani, da ni še „Hannibal ante portas“!

„X“.

Opčine, 29. novembra 1888. [Izv. dop.] (Konec.) Na to stopi deček z šopkom cvetlic pred g. viteza Klodiča in reče: „Preblagorodni gospod! Sprejmite iz naših hvaležnih rok šopek cvetlic v znamenje udanosti, spoštovanja in zahvale za preveliko veselje, ki ste nam je danes pripravili. Spomin tega dne nam bode v spodbujilo in vodilo, da se ravnamo tudi mi kakor naš blagi g. učitelj po geslu: Vse za vero, dom, cesarja!“ — Za njim pride deklica in govori g. učitelju, kateremu podari tudi šopek cvetlic: Blagi g. učitelj! Tudi naša mlada srca so polna radosti in srčnega veselja. Tudi iz njih globine kipé vroče želje do prestola Vsemogočnega: Bog ohrani še mnogo, mnogo srečnih let našega prebлага, našega predbrega g. učitelja!

S tem se je končala slavnost v šolskem poslopju in tej slavnosti sledila je druga, prvi podobna kar se tiče navduše-

nosti in prisrčnosti. Prijatelji-spoštovatelj g. Valentiča napravili so njemu na čast majhen banket pri Obelisku, da skažejo, kako globoko čutijo utis tega prekrasnovzvišenega trenutka, kako čislajo, spoštujejo in ljubijo svojega blagega prijatelja, druga in značajnega moža. Povabili so tudi vse pričujoče korporacije in oblasti. Če je bil prvi del vzvišen, kaj naj rečemo o drugem? Naše pero ne more opisati, kar je čutilo srce v teh lepih, nepozabnih trenutkih. — Napitnica sledila je napitnici. Prvo je napil g. vitez Klodič presvitlemu cesarju Fr. Jos. I. kot onemu, kateri želi blagostanje in srečo svojih podložnih, katerega vse moči so združene v besedah: Vse v blagor mojih vdanih sinov! Napilo se je tudi Nj. Prevzvišenosti c. kr. namestniku, g. šolskemu asessorju, g. slavljencu, pričujočim zastopnikom raznih oblastnj i. dr.

Med napitnicami in potem prepevale so se kaj lepo in navdušeno naše slovenske pesni, ki so napravile prav dovoljen utis na vse navzoče. — Prehitro je čas potekal in treba je bilo ločiti se. Razšli smo se in ponesli seboj neizbrisljiv spomin prekrasnega in veselega dne.

Sklenivši ne moremo drugo, kakor da vskliknemo iz globine svojih src: Bog živi vzglednega učitelja, Bog živi blagega, usmiljenega in značajnega moža, kije bil povod tem lepim, nepozabljivim, vzvišenim in blagim trenutkom! Bog živi odlikovanca g. Valentiča še mnogo, mnogo let nam vsem v srečo in ponos!

Iz Avberja, 1. decembra. [Izv. dop.] Danes smo tu praznovali 40letnico Nj. Velič., presvitlega cesarja Frana Josipa I. Ob 9. uri je bila slovesna sveta maša, katere se je vdeležila tudi šolska mladina. Veličastno so se razlegale orglje po našem cerkvenem prostoru, odičenem ta dan z dvema lepima zastavama pred velikim oltarjem. Tudi petje je bilo kaj dobro, uprav v narodno-cerkvenem duhu. Posebno mi je omeniti tukajšnje pevke Dore Tomazič, ki ima tako ljubek in zvonok prvi glas, da se le malo katera deklica sme ponašati z enakim darom. Po sv. maši govoril je naš g. župnik, Peter Svetlin, izpred oltarja kratek, a ganljiv govor, primeren današnji slavnosti. Posebno je navajal, da ga veseli, da se je vdeležilo toliko vernikom sv. maše ter da je mlado in staro zanimljivo popevalo veličastno cesarsko himno. Po sv. maši je bila zahvalna pesem, a na to se je napotila šolska mladina v šolo, a ž njo naš gospod učitelj, župnik in predsednik krajnega šolskega sveta, Alojzij Fabian. Gospod učitelj J. Leban je imel pred zbrano deco kratek, šolski mladini primeren govor, ter je čital iz „Iskric“ slavospev, ki ga je zložil presvitlemu našemu cesarju. Na to so otroci kaj lepo zapeli „cesarsko pesen“ ter klicali navdušeno „živio“ našemu cesarju. Radost srečne mladine pa se popne do najvišjega vrhunca, ko jim učitelj jame deliti primerni knjižici „Naš cesar“ in „Iskric“. Pa tudi gosp. župnik je iz svojega delil mej otroke lepe podobice, primerne knjige, a iz vrhanega jerbasa lepih dobrih hrusek. Hvala lepa vsem, posebno pa prečastitemu našemu župniku Petru Svetlinu, ki se je skazal blazega prijatelja nežnej našej šolske mladini!

Omeniti moram še, da je naša mladina v predvečer, to je na Andrejevo, sežigala kresove presvitlemu našemu cesarju na čast. Končujem svoj dopis z srčno željo, katero je naš gosp. učitelj izrazil v svojih „Iskricah“. Bog daj:

Da našega cesarja Bog ohrani,
Da vsega zlega vsikedar ga brani,
Da mu s cvetličjem troši pot
Kjerkoli hodi naj, povsod!
In da s čem večjo še častjó
Odiči sivo mu glavó,
Čez let deset vesel in zdrav in čil
Petdesetletnico da bi slavil!...

Iz Pliskovice 3. decembra. [Izv. dop.] Dne 1. t. m. čital je naš č. gosp. vikar sv. mašo v proslavo štiridesetletnice Nj. Vel. Frana Josipa I. presvitlega nam vladarja. Uže prejšnji večer oznanjeval je strel topičev na dveh krajih (pri pev. bral. društvu in cerkvi) redki dan slovesnosti. Tudi o sveti maši in popoldne pokali so topiči neprenehoma. V cerkvi bilo je polno ljudstva, več, kakor v nedeljo ali praznik. Pred oltarjem stala je šolska mladina z svojem voditeljem, krajni šolski svet in starešinstvo. — Po cerkvenem opravilu zbrala se je mladina v šoli, kjer jo je gosp. učitelj primerno ogovoril, a žal, da niso prišli blizo odrasli povabljeni.

Še nekaj. O poludne istega dne preminol je Janez Grgačev, dober in pobožen kmet na kužni bolezni, na kozicah, katere je baje prinesel iz Trsta. Županstvo ukazalo je osamiti njegovo hišo v začetku bolezni pred 8 dnevi, ter da je čuva robota. Prepovedan je bil vhod in izhod. Kaj čudno so ta opravke vršili. Zdaj je na straži stara žena, zdaj mož in tudi učeča se šolska mladina, ki ima baš toliko pameti in razuma, da ve za učilišče, kamor zahaja; in ta naj bi varovala in donášala potrebno osamljeni družini, potem pa naj gre v šolo? Čudno! To se pravi: Vi občani pojdite po kozice k Grgačevem in prinesite jih domu. Za tako službo naj bi se najel pameten mož, naj bi ga plačala občina ali kdor si uže.

Občani, varujte se kužnih bolezni! Davica je razsajala dva meseca v vasi, a umrlo jo hvalo Bogu le malo ljudi. Čuvajte se drugih bolezni!

Domače vesti.

Nj. Veličanstvo cesar dospel je, kakor smo bili uže javili, dne 1. t. m. zjutraj v grad Miramar. Malo prej prihodom cesarjevem dospel je Nj. Vel. cesarica na jakti „Miramar“ iz Grške. Cesarica je šla Nj. Veličanstvu nasproti do vhoda v grad, kjer sta se Veličanstva prisrčno pozdravila. Potem je sprejel cesar deželnega namestnika g. barona Pretisa in vice-admirala Wiplingerja v avdienco. Popoludne od 3—4., ko je dež nekoliko prestal, sprehajala sta se Veličanstva v grajskem perivoju. Dne 2. t. m. vstal je cesar, kakor navadno, uže ob 5. uri zjutraj, ob 7. uri šel je na sprehod. Ob 10. uri daroval je presv. biskup dr. Glavina v grajske kapeli sv. mašo, katere sta se vdeležila Veličanstva z spremstvom. Popoludne sprehajala sta se Veličanstva po vrtu in sta prišla tudi do ceste, ki pelje do kolodvora. Mnogobrojno občinstvo, zbrano na cesti, ja je spoštljivo pozdravljalo. Ob 6½ uri zvečer odpotovala sta Veličanstva s posebnim dvornim vlakom na Dunaj, kamor sta dospela dne 3. t. m. ob 8¾ uri zjutraj.

Velikanske ustanove. V spomin štiri-desetletnice cesarjeve odločil se je slavni rodoljub g. J. Gorup, veletržec na Reki, 50.000 gld. v enotnej papirni renti za 10 ustanov po 200 gld. za dijakinje višje slovenske deklešole v Ljubljani, 60.000 gld. v 5% papirni renti pa za 10 ustanov po 300 gld. za velikošolce slovenskih staršev, oziroma 12 ustanov po 250 gld. za slovenske dijake srednjih šol. Ustanove niso omejene samo na jedno kronovino, temveč pravico do njih imajo slovenski dijaki iz Štajerske, Kranjske, Primorske in Reške okolice. S tem veledušnim činom ravnal je g. Gorup po presvetlega cesarja intenciji in zares knežje darilo poklonil v dobrodelne namene. Zato mu iz vsega srca kličemo Slava!

O slavljenji 40letnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja prihajajo nam obširni dopisi iz raznih krajev bližnje in daljne okolice. Žal, da nam ne dopušča prostor objaviti vse posamezne slavnosti. Nadejamo pa se, da č. gg. dopisniki zaradi tega ne bodo razžaljeni, kajti znano je, da so Slovenci sploh, ne samo zvesti sinovi svoje matere „Slave“, ampak tudi zvesti Avstrijanci.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je dotični odbor, kateri je nabiral mile darove za uboge otroke, ljubkujoče slovensko šolo v Barkovljah, iznos 10 gl. Srčna hvala! — V veselej družbi v nedeljo dne 2. t. m. nabralo se je mej članovi delalskega podpornega društva gold. 4.05. — Podaril je znani rodoljub, g. A. Boné pet gld., da slavi s tem 40letnico presv. cesarja. — V veseli družbi na Proseku nabralo se je dne 2. t. m. 8 gold. — V veseli družbi dne 4. t. m. nabralo se je v veselej družbi v Čitalnici gl. 11.80. —

Delalsko podporno društvo slavilo je 40letnico vladarjevo z sveto mašo, katero je čital dne 2. t. m. ob 8. uri zjutraj pred. g. župnik Fabris v cerkvi sv. Antona novega. Odborovemu pozivu sledila je večina članov, kajti udanost naših rojakov do svojega cesarja je poznata in zato je bila prostorna cerkev prepolna. Petje pod vodstvom društvenega pevovodje g. Kosovela bilo je, kakor vedno, tudi o tej priliki izborno. — Na večer snidlo se je blizu 100 družtenikov v prijateljskem krogu, da slave mejsebo pomenljivi dan. Bilo je primernih govorov obilno in vedno čili družtenji pevci skrbeli so za splošno zabavo. Pozna noč se je našla zbrane družabnike, kajti ločitev je bila težka in baš to je najboljši dokaz, da ostane cesarjeva obletnica vsim udeležnikom v stalnem spominu.

Otročje zabavišče pri Sv. Jakupu obhajalo je spomin 40letnega vladanja Nj. Veličanstva dne 1. t. m. z sveto mašo v župnijske cerkvi sv. Jakopa. Vkljub jako slabemu vremenu prišlo je lepo število otročičev v spremstvu svojih roditeljev, kateri so jih tudi spremili v cerkev. Žensko podružnico sv. Cirila in Metoda zastopala je gđa. načelnica z dvema odbornicama, možko gosp. načelnik M. Mandić. Zbralo se je tudi lepo število slovenskih rodoljubov in članov družbe sv. Cirila in Metoda.

Telovadbo za deklice prične „Tržaški Sokol“ v četrtek 6. t. m. ob 6. uri popoludne v svojej telovadnici Via Coronio št. 17. Natančneje določbe zvedo roditelji in otroci na licu mesta.

Razpis častnega darila. Da bi pospešila razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje „Matica Slovenska“ po določilih Jurčič-Tomšičeve ustanove 200 goldinarjev častnega darila povesti slovenski, obseajoči najmanj 10 tiskanih pol. Snov povesti bodi zajeta iz zgodovine ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Povest mora biti pisana tako, da po obliki in vsebini svoji ustreza umetniškimi zakonom pripovedne književnosti ter poleg tega ugoditi literarnim namenom „Matice Slovenske“. Pisatelj, kateremu se prisodi častno darilo iz novcev Jurčič-Tomšičeve ustanove, prejme vrhu tega za svojo povest še navadno pisateljsko nagrado, katero plačuje „Matica Slovenska“ po §. 15. svojega pravilnega reda. Rokopisi naj se brez pisateljevega imena pošiljajo odboru „Matice Slovenske“ do 1. oktobra 1889. leta. Pisateljevo ime naj se pridene rokopisu v zapečatenem listu, na katerem je zapisano dotično geslo. Večkrat se je povdarjalo, da „Matica Slov.“ podaja svojim članom premalo leposlovnega berila. S tem razpisom hoče Matični odbor pokazati, da ga je resna briga, po vsi svoji moči pospeševati tudi razvoj leposlovne književnosti slovenske ter članom svojim podati v roko lepo zabavno knjigo. Zatorej se pa odbor „Slovenske Matice“ tudi nadeja, da ga bodo pisatelji slovenski podpirali v njegovem trudu ter se častno odzvali njegovemu domoljubnemu pozivu.

Protiaustrijske demonstracije v Trstu. Za bivanje Nj. Veličanstva cesarja v bližnjem gradu Miramar trosila je po mestu na dan 40. letnice cesarjeve neka tržaška klika plakate protiaustrijske vsebine. Policija je zaprla več sumljivih oseb.

Odbor v Barkovljah, kateri je nabiral v spomin 40letne vlade Nj. Vel. denar za deco, obiskujočo slov. šolo, nam javlja, da je podaril še g. dež. poslanec Nadlišek 2 gld. — V zadnjem izkazu bilo je pogrešno tiskano Jakop Perrot, namesto Jakop Pertot-Mešina.

Slovenski napisi in magistrat. Tujec, ki si ogleduje tržaško mesto, našel bode jako skromno število slovenskih napisov nad prodajalnici, kajti mogočen veletržec in skromen „kramar“ boji se vse-mogočnega magistrata in njegove samovoljne diktature. — Vender pa so imeli nekateri trgovci — žal, da je njih število jako neznatno — uže pred leti pogum, dostaviti italijanskemu napisu tudi slovenski. Pogum smo rekli zaradi tega, ker pri naših okolčinah ni vladala in ne vlada pravica, temveč edina italijanska trmoglavost magistrata. Doslej se pa na takih sporadičnih napisih ni spodikal niti sam vse-mogočni mestni oče, dokler ga ni dregnil zadnje dni v rebra veren njegov sin „Independente“ v zvezi z svojimi bratanci. Dotični „liberalni“ gospodje namreč niso našli baš o štiri-desetletnici našega cesarja primernega gradiva in zatorej so se vrgli z vso svojo duhovitostjo na uže plesnivi napis nad neko žganjerijo v ulici Ghega, zahtevajoč v dolgih člankih, naj se poleg italijanskega stoječi slovenski napis odstrani, kajti v Trstu vlada in bode gospodarila edino le italijanska.

Da naš bistroumi mestni oče uboga verno svoje „sinove“, je popolnoma umevno; samo čudimo se temu, da je po tolikih letih še-le te dni opazilo „magistratno oko“ pod prahom in plesnobo slovenski napis! Skoraj bi rekli: V skrajnem slučaju poprima se človek tudi biljke, da ga reši pogibelji! In take pojave naših mogočnejšev — niso li znaki slaboumnosti?? — Dovoljeno je vsim trgovcem, menjačnicam itd. staviti svoje napise v srbskem, grškem, turškem, nemškem in ako bi prišlo komu na pamet, tudi v botokudskem jeziku — ali v dežel-nem slovenskem — o, tega ne sme vporabiti niti skromen trgovec! Vprašamo torej slavni magistrat: Smo li zaradi tega tu, da plačujemo naše davke, ne da bi imeli pravico kakor sleherni avstrijski

državljan, ali živimo na svojih tleh le, da tržaški slavni magistrat izpušča nad nami strele svoje vse-mogočnosti? Skrajni je čas, da naši poslanci na mero-dajnem mestu razjasnijo naše težnje, kajti položaj Slovencev v Trstu pod mogotstvom magistrata je uže neznosen! — O sklepu lista doznamo, da so irendentarski pobalini dotični slovenski napis v noči oblatili. Kje so bili tedaj čuvarji javnega miru? Ako sprejema naša diktatura iz slovenskih rok pristojbine, bode baje Slovencev vsaj dovoljeno svobodno uživati tržaški zrak ter rabiti svoj jezik.

V tukajšnji c. kr. državnej šoli delile so se dne 2. t. m. med najboljšje učence nagrade iz ustanove neke „neimenovane“ gospe, dalje darovi baronice Ralli in učiteljev. Nagrade so dobili nastopni učenci: Henrik Furlani, Ivan Heyd, Vekoslav Leban, Jernej Ferluga (2 napoleona), Nikolaj Gjašić in učenka Olga Prato.

Otvoritev novih obrtnih šol v Ljubljani. Dne 3. t. m. depoludne ob 11. uri vršila se je slovesna otvoritev novih šol za lesno obrt, za umetno vezenje in šivanje čipek v prvem nadstropji nekdanje Virantove hiše. Ko so se zbrali povabljeni gostje, mej njimi: deželni predsednik bar. Winkler, deželni glavar dr. Poklukar, dež. odborniki, dež. sodišča predsednik Kočvar, župan Grasselli, fin. ravnatelj Plahky, nadzorniki, ravnatelji in profesorji raznih učilišč in mnogo drugega odličnega občinstva, stopil je vodja novih šol gosp. Ivan Šubic na okrašeno estrado, na kateri je stal pod baržunastim baldahinom kip cesarjev in v jako lepem slovenskem govoru hvaležno omenjal faktorjev, ki se dele v troške za te zavode; v prvi vrsti mesta Ljubljanskega, potem dežele, trg. zbornice in hranilnice. Zahvalil se je cesarskemu svetniku g. Iv. Murniku, čegar mnogoletnemu prizadevanju je pripisovati, da smo to velevažno šolo dobili, visoki vladi na dosednji skrbljivosti in podpori, proseč jo nadaljne naklonjenosti, obrisal na kratko zgodovino obrtnih šol, osobito v severnih kronovinah, spominjal se domačega obrtništva, obračal se do učencev in učenek s pozivom, da se z vso resnobo poprimajo pouka ter z umestnimi besedami končal s trikratnim živoklicem na presv. cesarja, katere klice so vsi prisotni stoji ponavljali. Ko je vodja Šubic zaprosil, da blagovoli otvoriti šoli, stopi dež. predsednik bar. Winkler na estrado in v slovenskem in nemškem govoru poudarja važnost obrtnega pouka, obetajoč, da bode vlada tudi v bodoče drage volje podpirala prepotrebni ta zavod in izražajoč nado, da bode ti novi šoli delovali uspešno, da se doseže name-ravani smoter. Deželni predsednik baron Winkler proglasi potem novi šoli otvorjenima, na kar poprima besedo župan g. Grasselli ter po primernem govoru o novi šoli in ob obrtniških zadevah sploh izreče zahvalo učnemu ministru pl. Gauču, ki nam je naklonil to šolo, proseč deželnega predsednika, da blagovoli to zahvalo javiti ministru. Prostori za šolo so obširni in lepi, razno orodje in priprave vse v izobilju in lepem redu, učiteljsko osebje izborna in čilo, dotacije zadostne, število učencev nepričakovano, zanimanje vsestransko, zatorej smemo upati, da bode tudi uspeh sijajen.

Otroška bolnica cesarice Elisabete v Ljubljani. Dne 2. t. m. bil je položen temeljni kamen novi otroški bolnici, katere ima prostora za 35, a v sili tudi do 50 bolnih otrok. Poslopje začelo se je uže spomladi graditi in je uže pod streho. Polaganje temeljnega kamna se je vršilo kasneje v spomin štiri-desetletnice cesarjeve. Bolnica stoji sredi vrta ob streliščni cesti.

Deželni muzej „Rudolfinum“ v Ljubljani se je dne 2. t. m. slovesno otvoril. Slovenski visokošolci v Gradcu priredijo v petek dne 7. decembra t. l. v prostorih „Puntigamer Bierhalle“ prvi slavnostni komers. Pričetek ob 8. uri zvečer.

Nov šaljiv list. V Ljubljani prične s 1. januarjem 1889. izhajati nov ilustrovan političen šaljiv list pod naslovom „Brus“. Urednik mu bode gosp. Ivan Železnikar. „Brus“ bode edini slovenski šaljiv list, kajti „Rogač“ prestane z novim letom. „Brus“ bode v dobrih rokah, zatorej opozarjamo uže sedaj na novo podvzetje vse naše rodoljube, tembolj ker bode novi list „obrusil“ marsikatero politično zadevo, o kojoj ne bi se moglo v resnem razpravljanju spregovoriti.

Učiteljskega Tovariša 23. št. je izšla v praznični obliki. Na prvi strani prinaša podobo cesarjevo s primernimi stih. Nadalje vsebina: Učitelji slovenski! — Trdoglavnost. — Knjiga Slovenska. — Dr. Iv. Scopol. — Učiteljska zborovanja v Ljub-

ljani. — Deželna sadna razstava. — Poročilo o pošiljkih za „Prvo slovensko stalno razstavo „Pedagogičnega društva“ v Krškem“. — Književnost. — Dopisi. — Premembe pri učiteljstvu.

C. kr. državno sodišče bode imelo leta 1889. svoje redne četrtletne seje dne 21. januarja, 8. aprila, 1. julija in 14. oktobra.

Statistika umrlih. Od 18. do 24. pr. m. umrlo je v Trstu 78 oseb in sicer 34 moških in 44 ženskih. Po starosti jih je bilo: 24 do 1., 12 do 5., 5 do 20., 6 do 30., 5 do 40., 15 do 60., 20 do 80. leta in 1 preko 80 let. Lani je umrlo v istej dobi 21 oseb več. Poprečno je umrlo izmed 1000 oseb 25.99.

Zgubljeno dete. Delalec Ivan Zandonati našel je dne 2. t. m. okolo 2 leti staro dete v takozvanem „Bosco Pontini“. Vzel je otroka seboj ter ga odnesel na bližnjo postajo javne straže; ker pa straža dete ni mogla prevzeti, moral ga je vzeti Zandonati na svoj dom. Stanuje v ulici Scorzera h. št. 2. — Nadejati se je, da se stariši skoraj oglaze, kajti lastno dete ne zgubi se, kakor — kakšna zapestnica!

Poskušeno samoubojstvo. 21-letni bivši dnevničar Maksimilijan Beck, stanujoč v ulici S. Giacomo al Monte h. št. 5, poskusil se je v noči od 2. do 3. t. m. otroviti z fosforjem. Domačini so mu prišli slučajno na sled ter ga odpravili brzo v bolnico. Beck je uže dlje časa brez služka in vsled tega hotel se je usmrtiti.

Književnost.

„Iskric“. Zbirka pesnij in povestij. Spisal in slovenske mladini poklonil J. Leban, učitelj v Avberu pri Sežani. I. zvevek. Cena 20 kr., po pošti 25 kr. V Ljubljani. Založil pisatelj. Tiskala „Kato-liška Tiskarna, 1888.“

To je naslov najnovejši, 40 strani obseajočej knjižici. Namenjeno je to delce, kakor pravi gospod pisatelj sam: slovenskim otrokom v zabavo in pouk; „a vrhu tega je Iskricam blag smoter, obujati v mladih srcih iskre prave ljubezni do Boga, do cesarja, do milega jezika in naroda našega.“

Vsebinska knjižica je nastopna: 1. Šolska mladina o slovesnosti 40letnega vladanja našega presv. cesarja Frana Jožefa I. (Pesen). 2. Zdravica o godu presv. našega cesarja Frana Jožefa I. (Elizabeta) (Pesen). 3. Bodi pošten! (Povest). 4. Sv. Elizabeta (Pesen). 5. Varuj se prehlada! (Povest). 6. Umira-joči deček. (Pesen). 7. Andrej Čehovin. (Životopis). 8. Vol ni osel. (Pesen). 9. Moli in delaj! (Povest). 10. Sv. Bonifaci. (Pesen). 11. Dobra zaušnica. (Povest). 12. Pričku. (Pesen). 13. Katarinka. (Povest). 14. Črtice o cesarji Jožefu II. 15. Konec šolskega leta. (Pesen). Znani mladini mili pisatelj, g. profesor Anton Bezenšek, piše o tem delci nastopno:

„Iskric“ so lepa in mična knjižica. To delce bode kaj koristilo našej nežnej mladini; iz njega se vidi, da je je spisal mojster, ki pozna srca naše mladine, ki jih umeje oplemenovati z blagimi idejami in voditi k dobremu z lepimi primeri, vzetimi iz dostojnih jej slojev. Slava!“

„Iskric“ so tako primerno darilo za našo mladino o Miklavževem, o božiču ali o novem letu. Priporočamo je zatorej toplo slov. občinstvu.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Sadni kis ali jesih za dom.

Posestniki sadja si za domače potrebe lahko sami kis napravijo in jim ni potrebno izdajati denarja za to tekočino. Res, da se te reči ne rabi posebno veliko, a vsak krajcar je dober, če se more prihraniti. Domači kis iz sadja napravi se na prav priprost način. Vzame se velik prsten ali kameniten lonec ali majhen sodček, v to posodo devajo se lupine in obrezki od sadja, ki se za domače potrebe lupi ali pa obrezuje in razrezuje. Ti ostanki se potem z vrelo vodo polijejo in sicer toliko, da voda črez nastopi. Kedar se zopet kaj obrezkov naredi, denejo se k prejšnjim in prilije se zopet kropla, da se vse zalije. Tako se dela, dokler ni posoda polna. Ko je pa polna, naj se skrbno s prtom pokrije in ob solčnih dneh na solnce postavi. O hladnem vremenu naj se pa k peči ali ognjišču prenese. Drugih reči ni potreba nič pridevati. V šestih do osmih tednih se je voda v izvrsten lepo rumen kis spremenila. Ta kis ima bolj prijeten okus mimo fabriškega in je tudi bolj zdrav.

Listnica uredništva

Gosp. dop. iz Brd. Izrekli smo že večkrat, da načeloma sprejemamo stvari, katere razpravljajo osebnosti. Morebiti Vam vstreže dotični list, ki je prinesel dopis. — Srčen pozdrav! — Nekateri dopisi morali smo odložiti za prihodnjič. Prosimo zato, da dotične g. dopisnike nekoliko potrpij. — G. dopisnik Cerklje. Ne moremo, ker nimamo dokazov za izročeno obtožbo. Morete priobčiti kakor "Poslano" s svojim podpisom.

Listnica upravnštva

Gosp. Ivan P. Buenos Ayres-Parana. Plašano za tekoče in do konca leta 1889. Hvala in srčen pozdrav!

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuje se vsej oni gospodi, katera je darovala primerne svote v spomin štiridesetletnice presv. cesarja za uboge Barkovljanske otroke, obiskujoče slovenske razrede dotične šole. Vsem pl. dorovateljem in sl. občinstvu sploh, katero je v ta namen kaj podarilo, kličemo v imenu Barkovljanskih otročičev: „Bog Vas živi!“ Bog Vam plati!

„ODBOR“.

Dr. VALENTINA ZARNIKA ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:
PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura baje, človeka pa ni! — Maščevanje usode — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižice je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Poziv rodoljubom!

Nadarjen mladenič, katerega proganja nesreča, prosi nujno slovenske rodoljube, da mu preskrbe službo pisarja ali drugo, njegovej zmožnosti primerno mesto. Zvršil je nižjo gimnazijo in 3 tečaje učiteljske pripravnice. Natančneje se izve pri uredništvu našega lista.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo, ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1887 f. 36,120.173-53
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 22,766.106-95
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1887. f. 105,482.651-38
Plačana povračila: f. 10,099.647 —

a) v letu 1887. f. 207,379.502-20
b) od začetka društva do 31. decembra 1887. f. 207,379.502-20

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobijo v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v lastne palače. 8-24

Gorsko maslo, 1 kg. 85 kr.
" 5 " franko 4 f. 25 kr.
Namizno " 1 " 95 "
Ovčji sir " 1 " 60 "
" 5 " franko 3 f. 10 "
Radgorski sir od piva 50 kom. 90 "

Pošilja po poštarskem povzetju trgovina

F. R. HEGRAT
Frenštát pod Radhoštem Moravska.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 sold do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9-12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-11 ure zjutraj. Obresti na knjižice. 4 1/2 %

Plačuje vsak dan od 9-12. ure popoldne. Zneske od 50 gld. precej, od 50-100 je treba 1 dan odpovedati, 100-1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 4 1/2 %

Pocojuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5 %

Višje zneske v tekočem računu po 4 1/2 %

Daje denar proti vključenju na posvetu v Trstu. Obresti po dogovoru. 2-24

TRST, 1. oktobra 1887.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Agenti,

ki se hočejo baviti z prodajanjem postavno izdanih državnih in premijnih srečk, sprejme v službovanje neka inozemska banka proti visoki proviziji, odnosno proti stalnej plači. Prednost imajo agenti, ki delajo za ogerske banke.

Ponudbe sprejma: „Comptoir der Brünnner Bankbeamten, Brünn, Wanderstrasse Nr. 4, II. St.“

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITN. ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- " " 2 " "	3-mesečni " 2 1/4 %
30- " " 3 1/4 " "	6- " " 2 1/2 %

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nov obrestna tarifa na temelju odpovedi od 22. oktobra, 26. oktobra in 18. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 % na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1 % provizije.

Predumi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodb.

Na vrednosti obresti po pogodb.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodb.

Trst, 18. oktobra 1888. 48-16

Ustanovljeno 1747.

C. kr. dvorni zvonar

Albert Samassa

fabrikant strojev i gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z upravo.

Vse vrste gasilnice, izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori, vojovi za vodo, izvrstne škropilnice, kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 12-1

Cerkvene svečnice in druge priprave iz bronza. — Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske i pivne sode in kadi, za drozganje, gnojnice, podzemeljske namene, ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega i kovanege železa s priteklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke.

20 svetinj.

SUKNO

razpošilja za gotov denar ali po poštenu povzetju po zelo nizkih cenah in sicer

samo dobre vrsti:	boljše:	ino:	površna suknja	črna sal. obleka
3-10 m. cela obleka, samo f. 3.50	boljše, 4.90	ino 8-10	3-10 m. površna suknja	3-10 m. črna sal. obleka
3-10 m. " " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "
3-10 m. " " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "
3-10 m. " " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "
3-10 m. " " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "	" " " " " "

Kar ni komu všeč, se lahko vrne. Uzorci franco. — Neslov. — Tehfabrikatager FRIEDRICH BRÜNNER Nadobno. 13-11-11. Na debelo. Op. Uzorci za gospodo krojače nefrankovani.

Najboljša in najcenejša angleška

ura v remontoirnej obliki z nihalom!

Unicum sedajnosti!

Samo 4 gld. namesto 15 gl. 10 letna garancija da se kazalo sveti in 2 letna garancija, da ide ura točno.

Ta ura, ki je odlikovana z 9 zlatimi, srebrnimi in mednimi koljnamij, je v okvirju iz čuvenol-zlate kovine po gore stoječem načrtu ter ima patentovano ploščato stekleno kazalo, katero ima čudovato lastnost, da se v temnej noči samo ob sebi

sveti kakor mesečni žarki.

Razun tega ima budilni zvonček, ki se more staviti na kateri koli čas, 2 broncirana težala in, kar je cena, vključljivo odprave v lesenih zabojih, stavljenja samo na štiri goldinarje, more si vsakto kupiti tako izvrstno, trpežno uro, ki je prava dika vsakemu stanovanju. Pošilja se proti gotov-denarju ali proti poštenu povzetju.

Exporthaus „zur Kaiserin Maria Theresia“, Wien.

III. Bezirk, Krieglergasse II. Parterre Thür 5.

Najcenejši izvor za kupovanje za zimsko sezijo in Božič!

J. & S. Kessler v Brnu,

Ferdinandove ulice št. 7 sn.,

razpošiljata po poštenu povzetju:

10 metrov zimskega lodna za ženske oblike, dvojne širokosti	gld 5.50
10 metrov Vallerie-fianele za ženske oblike, najnovější uzorec	gld 4 —
10 metrov kalmuka, težke baže, najnovější uzorec	gld 2.70.
10 metrov barhanta za obleke, težke baže, najnovější uzorec	gld 3 —
10 metrov blaga za ponočne suknje križast-ga, najnovější uzorec	gld. 2.50
20 vatlov Prostejevskega barhanta, moder in rujav gl 5 b-l in rud-č	gld. 6 —
3 10 m-tna blaga za moško obleko za zimsko 1a, gld 5.50 11a.	gld 3.75
2 10 m-tna blaga za ženske suknje, modnega, 1a, gld 10 —, 11a.	gld. 6 —
2 10 m-tna blaga za ogrtače, modnega.	gl 6 —
6. kap iz pliša za gospode in dečke	gld. 1.50
1. zimska posteljna odeja iz Rouze, kompletna	gld 3 —
1. zabranka, 190 cm dolga, 130 cm. široka, 1a žolta gld 250. 11a siva	gld. 1.50
1. Angora-ogrinjalo, za zimsko 10/11a, gld. 6 —, 11a.	gld. 2.80
1. ženski jopić iz ovčje volne, (Jersey, vs h modne barve 1a, gl. 3, 11a.	gld. 1.50
3 krili iz klobučine, bogate tamburirani, rud-č sivi in rujav	gld. 3 —
6 parov zimskih nogovic, plitenih, v vseh barvah, pregastih	gld. 1.50
1 platnena rjuha, 2 metra dolga brez šiva	gld. 1.50
10 metrov posebne preproge, težke baže	gld 3.50
1 moška srajca b-la i barvasta, 1a gld. 1.80, 11a.	gld. 1.20
3 delavske srajce iz teškega oksf rda	gld 2 —
3 parov gač iz barhanta platna 1a, gld. 2.50, 11a.	gld. 1.80
6 parov zimskih kratkih nogovic, plitenih, v vseh barvah	gld. 1.10
6 ženskih srajc iz modnega platna ali šifona, 1a gld. 5. 11a	gld. 3.25
3 nočni korseti i šifona, vezani 1a, gld 4 —, 11a.	gld 1.80
1 zastor iz jute, turški naris, 1a gld 3.50, 11a.	gld 2.30
1. garnitura pregrinjaj, 1 prt in 2 post. pregr., iz ripsa gld 450, iz jut	gld. 3.50
29 vatlov domačega platna, težke baže, 1/4, gld. 5.50 1/4	ld. 4.20
29 vatlov oksforda, najnov-jší naris	gld 4.50
19 vatlov kanafasa, nanov-jší naris, najboljša baže	gld 6 —
3 prtli, vseh barv, 1/4 gld 2 —, 1/4	gld 1 —

Uzorci zastonj in franko.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.

Oglas.

V ulici Acquedotto šte. 4 odpre se nova trgovina s svežim sadjem, zelenjavo, Marinjem cvetjem, ribami za akvarije, konzervami za hrano, kitajskim čajem, angleškimi biskoti, pravim jamajskim rumom in južnim vočjem po jako nizkih cenah ter se ob enem jamči za pristnost blaga. — Na vslogo p. n. občinstva je poseben težak, ki dostavlja nakupljene stvari na stanovanje.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 1/2 % c. preav. di 5 g ni	2 1/2 % c. preav. di 20 g ni
3 1/2 " " " " " "	2 1/2 " " " " " "
3 1/2 " " " " " "	2 1/2 " " " " " "
3 1/2 " " " " " "	2 1/2 " " " " " "
3 1/2 " " " " " "	2 1/2 " " " " " "
3 1/2 " " " " " "	2 1/2 " " " " " "

Il nuovo tasso d'interesse versamento in circolazione con 5 giorni di preavviso a datare dal 24 Ottobre. a. c.

In Banco giro abbuondando il 30 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8 % di provvigione.

c) Accordi ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4 1/2 % e 5 1/2 % della Banca Commerciale Unghe-rese di Pest e le lettere di pegno 4 1/2 % dell' i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna.

Trieste, 19. ottobre 1888.

Brnsko sukno

pošiljem proti gotovem denarju ali pošt-n-m povzetju za neverjetno nizko ceno in sicer

samo dobre vrsti

3.10 metrov dolgo, na zimsko obleko	f. 3.75
3.10 metrov dolgo, na boljše zimsko obleko	f. 5.20
3.10 metrov dolgo, na boljše zimsko obleko	f. 6. —
3.10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko	f. 8. —
3.10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko	f. 10. —
3.10 metrov dolgo, na jako fino zimsko obl ko	f. 12. —
3.10 metrov dolgo, na najfin-nejšo zimsko sukno	f. 14. —
3.10 metrov d lgo, na najbolj fino zimsko sukno	f. 16. —

Najodličnejše

brnsko sukno za suknje

3.10 metrov dolgo, na kom-pletno zimsko suknjo	f. 5. —
2.10 metrov dolgo, na boljše zimsko suknjo	f. 5.50
2.10 metrov dolgo, na fino zimsko suknjo	f. 6. —
2.10 metrov dolgo, na najfin-nejšo zimsko suknjo	f. 10. —

Štajersko valjano sukno

za lovske suknje in menčikov 2-10 metrov f. 5.20

Edina kristijanska tvrdka za razpošiljatve Karol Pechaczek

Brünn, Krautmarkt 13.

— Uzorci zastonj in franko. —

Tiskarna Dolenc v Trstu.